

Notat

Til: Prosjektgruppa v/ Ellinor Erika Kristiansen

Kopi til: Rådsmedlemmer, Leder Flyktningtjenesten Bente Habberstad Ryen

Fra: Internasjonalt råd v/ Assad Shayda

<i>Deres ref.</i>	<i>Vår ref.</i>	<i>Saksb.</i>	<i>Arkivkode</i>	<i>Dato</i>
	11/4722-26 13/475	Assad Shayda Tlf.: 62562117	033// :	07.01.2013

UTTALELSE VEDR UTKAST TIL PLANPROGRAM FOR REVISJON AV KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2013- 2025

Internasjonalt råd takker for muligheten for å sende en høringsuttalelse til planprogrammet.

Rådets forståelse av kommuneplanens samfunnsdel er at den er overordnet alle andre planer som planlegges i kommunen og at planen tar utgangspunkt i befolkningsutvikling men konsentrert om 4 områder. Denne planen omfatter alle innbyggerne i kommunen, dette innebærer selvsagt også innbyggere med minoritetsbakgrunn. Kommunedelplanen synliggjør ikke dette ansvaret hele kommunen som organisasjon har for arbeidet med integrering og mangfoldet i Stange kommune.

Vår påstand er at for å lykkes i integreringsarbeidet må alle virksomheter og staber opparbeide seg mangfoldskompetanse og den politiske målsettingen om Integrering må synliggjøres i handlingsplaner for den enkelte virksomhet og stab. Rådet ser ikke at kommuneplanens samfunnsdel som en overordnet plan inneholder de utfordringer som skal gi føringer for handlingsplaner for den enkelte virksomhet og stab når det gjelder innbyggere med minoritetsbakgrunn.

Vi ønsker spesielt å komme med følgende kommentarer:

Det er valgt fire fokusområder for bla å støtte opp under målsettingen om fortsatt økt befolkningsvekst.

Innvandring, både arbeidsinnvandrere fra Øst-Europa og personer med flyktningsstatus som bosettes i kommunen er ressurser for kommunen, og dette bør gjenspeiles tydeligere i planen. Kommunen må ha konkrete planer for både å utnytte innvandring som ressurs og for å hindre at den enkelte flytter ut av kommunen når de er ferdig kvalifiserte. Rådet ønsker å utdype det herunder:

Bosetting av nyankomne flyktninger og innvandring er viktig med tanke på å lykkes med befolkningsveksten i kommunen. Alle trenger et tilbud om kvalifisering ved bosetting uavhengig av om den enkelte har høyere utdanning eller om en er analfabet. Dette vil naturligvis være kostnadsbærende i den tiden den enkelte er under kvalifisering. Dette tilfelle gjelder også flyktningenes muligheter i boligmarkedet og ressurser til å eie egen bolig. Sånn sett er den gruppen vanskeligstilte ved innflytting til kommunen.

I tiden etter bosetting, blir de som trenger lengre tid til kvalifisering boende i kommunen, mens de som er mer ressurssterke, og fullfører kvalifiseringen på kort tid flytter ut av kommunen for å søke arbeid andre steder med bedre jobbmuligheter, eller søker studier på høyskoler og universiteter rundt omkring i landet.

Rådet mener at samfunnsplanen må si noe om utfordringene med at ressurssterke flyktninger og innvandrere flytter ut av kommunen, event utarbeide overordnede tiltak og strategier for hvordan kommunen kan forhindre dette.

Det er viktig at kommunen som organisasjon benytter sin kapasitet til å utnytte denne ressursen ved å sysselsette dem i kommunens mange virksomheter. Dette arbeidet må følges opp i et samarbeid med det lokale næringsliv. Målet må være en felles strategi for å ta ut potensial og kapasitet for en bedre inkludering av ikke etnisk norske på sine arbeidsplasser. I dette ligger også at de som er arbeidsføre og kvalifiserte får jobb i nærområde og blir boende i kommunen?

Konsekvenser av gode strategier for overnevnte vil bidra til bredere utvikling i befolkningsveksten, samt at ny arbeidskraft bidrar til utvikling i næringslivet og kommuneøkonomien generelt.

Boligsosiale arbeid: *Flere skal eie!*

Arbeid, utdanning, helse og bolig regnes som de fire grunnpilarene i velferdspolitikken. Boligpolitikken er en integrert del av arbeidet mot fattigdom, og det å bo trygt og godt, øker innbyggernes velferd og mulighet til å mestre eget liv. Det at flere har forutsigbare boligforhold, og mestrer å opprettholde disse, vil bedre folkehelsen i Stange.

Statlige føringer om oppvekstmiljø for flyktninger bør utnyttes og gjennomføres systematisk og effektivt. Bosetting gjennom eiendom -og boligforetaket bør evalueres. Prosessene ved utbygging, utleie, bolig oppfølging, salg og stimulering til eie/selv å kjøpe bør styrkes gjennom statlige ordninger som feks startlån.

Flere skal eie, og tiltak som kan være aktuelle:

1. "Leie til eie". Alle leietakere i kommunale utleieboliger bør få tilbud om bistand. Alle med eierpotensial bør kunne kjøpe sin egen bolig.
2. Kommunale utleieboliger bør kunne selges til takst til leietakere som har potensial og ønske om å kjøpe boligen de leier. (i prøveperioden kan salg av kommunale utleieboliger f eks begrense til bestemte kommunale boligområder)
3. Startlån og boligtilskudd bør brukes fleksibelt slik at flest mulig får anledning til å anskaffe seg egen bolig. Vilkår for startlån kan vurderes og fastsettes lokalt i kommunen

4. Det bør utredes og eventuelt prøves ut modeller med: Delt eierskap, leie med sparing
5. Utrede muligheter for økt samarbeid med banker om finansiering av boligkjøp.
6. Utvikle metoder knyttet til botrening for relevante målgrupper, herunder ungdom og ny ankomne flyktninger
7. Det foreslås legge til rette for økt tjenestetilbud i form av bo-oppfølging og bo-veiledning etter kartlegging.

Fleksibiliteten prøves ut i "leie til eie" ved:

1. Utvidet definisjon av hva som regnes som fast inntekt
2. Skreddersydde lånetilbud i forhold til:
 1. Vilkår om fast rente på 5 eller 10 år
 2. Utvidet lånetid
 3. Avdragfri periode
 4. Skjønnsmessig vurdering av kostnader til livsopphold, basert på faktisk forbruk
3. Utvidet bruk av boligtilskudd og størrelsen på dette i forhold til lånesum

Det bør opparbeides økt boligsosial kompetanse i kommunen, og her vil det være mulig å samarbeide med Husbanken for å utarbeide en overordnet strategi for det boligsosiale arbeidet.

Universell utforming er nevnt som en av de viktige verdier og hensyn som skal forsterkes.

Det er riktig valg av verdien da dette angår flere grupper av innbyggere, bla a en gruppe av innvandrere kvinner. Det er derfor ønskelig at en representant fra denne gruppen blir rekruttert til arbeidsgruppe som skal jobbe med dette hensynet.

Kommunens visjon om at alle kommunens innbyggere skal føle trygghet og tilhørighet - og ha mulighet for vekst og utvikling - i arbeid og fritid.

Her er det et viktig og omfattende område som berører boligsosialplan/ politikken, som videre skal sikre gode integreringsvilkår av innvandrere som bosetter seg i kommunen.

Inkludering, deltakelse og medvirkning (sosial kapital) er av stor betydning for gode liv med god helse

Sosial tilhørighet og sosiale nettverk er avgjørende verdier i velferdssamfunnet. Sosial støtte skaper helse. En rekke studier viser at fraværet av sosiale kontakter eller nettverk (sosial støtte) er assosiert med sykdom og ofte for tidlig død. Viktige mekanismer er; sosial innflytelse, sosialt engasjement og tilknytning samt tilgang til ressurser. Frivillige organisasjoner er ressurser for mange lokalsamfunn og på mange områder i velferdssamfunnet – som tjenesteytere, som ivaretagere av ulike interesser i befolkningen, samt som tilbydere av kultur og fritidsaktiviteter.

Deltakelse i frivillige lag og foreninger har en verdi i seg selv, men også tilleggsverdier i form

av for eksempel økt fysisk aktivitet, tilhørighet, sosialt nettverk, fellesskap, sosial kapital, etc. Frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle i praktisering av viktige samfunnsverdier som likestilling og demokrati, samt inkludering av innbyggere og for at alle får muligheten til å realisere sine fritidsinteresser og engasjement. Det er ikke et selvfølge at nyankomne innvandrere og flyktninger har kjennskap til de frivillige organisasjonene som finnes i kommunen, og for det andre er det heller ingen selvfølge at de er kjent med et organisasjonssamfunn som Norge er, og som er viktige arenaer for læring og praktisering av likestilling og demokrati.

Rådet foreslår at kommunens samfunnsdelsplan gjenspeiler strategier og tiltak som:

1. Sikrer at nye Stange innbyggere får kjennskap til lokale idretts- og frivillige lag og foreninger og fritidsmuligheter i kommunen
2. Sikrer kontakten og integrering av nye innbyggere inn i idretts- og sosiale lag og organisasjoner

Integreringsplan for flyktninger og innvandrere bør være underlagt kommuneplanens samfunnsdel, og hovedutfordringer, samt fremtidige tiltak og mål bør defineres og forankres inn i denne planen slik at selve integreringsplanen blir oppfølging og iverksetting av denne hovedplanen. For å lykkes med integreringsarbeidet, er det viktig at kommuneplanens samfunnsdel synliggjør tydeligere utfordringer og mål for innbyggere med minoritetsbakgrunn.

Gode levekår og et godt arbeidsliv

Arbeid og helse henger tett sammen. Ikke-yrkesaktive har gjennomgående dårligere helse enn yrkesaktive, forskjellene er økende. Arbeidsmiljøet har også betydning for helse og trivsel. Utstøting fra arbeidslivet er sosialt skjevfordelt – mangel på formell kompetanse og utdanning ser ut til å bidra til svak og ustabil arbeidsmarkedstilknytning. Konsekvensen av et liv på utsiden av arbeidsmarkedet er dårligere levekår og forverret helse. Et inkluderende arbeidsliv som forebygger sykefravær, hindrer utstøting samt gir alle mennesker mulighet for å delta i arbeidslivet, har stor verdi for samfunnet og for enkeltindividet.

Behovene om å inkludere innbyggere med minoritetsbakgrunn i arbeidslivet er større og annerledes enn innbyggere i kommunen for øvrig. Noen av gruppa fanges opp og følges opp av kommunens kvalifiseringssenter på en god måte, mens de mest sårbare blir langtidsledige, isolerte med dårlig helse og manglende trivsel.

Det foreslås derfor at dette gjenspeiles spesifikt i planen med mål og tiltak for på denne måten å minimalisere langtidsledighet og utstøting blant de det gjelder.

Helsevennlig næringsliv og regional og lokal utvikling

Det finnes ulike sammenhenger mellom næringsliv og helse. Et robust næringsliv gir mulighet for arbeidsplasser og derigjennom bosetting og utvikling av lokalsamfunn. Sett i et folkehelseperspektiv, og ikke minst for den enkelte arbeidstaker, vil det å kunne yte etter egne evner bety svært mye, bl.a. sosialt, for egen selvfølelse og ikke minst økonomisk. Samtidig er næringslivet avhengig av en sunn og arbeidsfør befolkning. Det kan forekomme målkonflikter mellom næringsliv og helse, f.eks. ved offentlige reguleringer. Samtidig er det i næringslivets interesse at samfunnet som helhet bidrar til å fremme folkehelse. Næringsaktører vil ha en egeninteresse i å bidra til dette gjennom sitt samfunnsansvar.

Dette innebærer at kommunen selv fremstår som en foregangsbedrift for rekruttering og inkludering av vanskeligstilte og personer med spesielle behov for det første, og for det andre

at kommunen har strategier for stimulering av lokalnæringsliv for å lette innpass av de innvandrere inn i arbeidslivet. Sette i verk tiltak for offensiv vekst i næringslivet samt et mer inkluderende næringsliv.

Det er veldig spennende det arbeidet som Stange kommune nå er i gang med ,og vi ser frem til flere gode prosesser i den hensikt å oppfylle Stange kommunes visjoner: åpenhet,trygghet og mangfold. Disse nås best gjennom gode tilbud for innbyggerne.

Vennlig hilsen

Gunn Randi Fjæstad
Leder av Internasjonalt råd

Assad Shayda
Sekretær